

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ІНСТИТУТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Кафедра міжнародної інформації

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора
науково-педагогічної роботи

І. О. Мінгазутдінов

«25» жовтня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗОВНІШНЬОЇ
ПОЛІТИКИ**

	для студентів	
галузь знань	29 Міжнародні відносини <i>(шифр і назва)</i>	
спеціальність	291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії <i>(шифр і назва спеціальності)</i>	
освітній рівень	магістр <i>(молодший бакалавр, бакалавр, магістр)</i>	
освітня програма	Регіональні студії <i>(назва освітньої програми)</i>	
вид дисципліни	<u>вибіркова</u>	
	Форма навчання	денна
	Навчальний рік	<u>2020/2021</u>
	Семестр	2
	Кількість кредитів ECTS	3
	Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
	Форма заключного контролю	залік

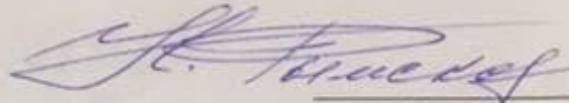
Викладачі: Рижков Микола Миколайович, доктор політичних наук, професор,
завідувач кафедри міжнародної інформації

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Розробник: Рижков Микола Миколайович, доктор політичних наук, професор,
завідувач кафедри міжнародної інформації

ЗАТВЕРДЖЕНО
Завідувач кафедри міжнародної інформації

_____
(підпис) (Рижков М. М.)
(прізвище та ініціали)

Протокол № 5 від «22» квітня 2021 р.

Схвалено науково-методичною комісією Інституту міжнародних відносин

Протокол від «18» травня 2021 року № 9

Голова науково-методичної комісії _____
(підпис) (Прятельчук О. А.)
(прізвище та ініціали)

«18» травня 2021 р.

1. Мета дисципліни – сприяти формуванню у студентів практичних навичок обробки інформаційних потоків при підготовці аналітичної документації, а також вмінь розробляти аналітичні моделі міжнародних відносин для вивчення конкретних міжнародних ситуацій і протидії виявленим негативним явищам.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Знати* сучасні концептуальні підходи до формування системи міжнародних відносин; головні тренди розвитку сучасної світової політики; підходи до зовнішньополітичної діяльності України.
2. *Вміти* аналізувати та узагальнювати інформацію щодо сучасних міжнародних і регіональних політичних подій, до яких залучена Україна або які мають загальносвітове значення.
3. *Володіти елементарними навичками* наукового аналізу та концептуального мислення.

3. Анотація навчальної дисципліни: дисципліна «*Інформаційно-аналітичне забезпечення зовнішньої політики*» належить до переліку вибіркових дисциплін і спрямована на формування знань та вмінь, необхідних для здійснення аналітичних і наукових досліджень у різних сферах діяльності як України, так і будь-якої іншої держави. Особлива увага приділяється вивченню методів обробки інформаційних потоків і підготовці відповідних аналітичних матеріалів для різних урядових і науково-дослідних установ.

4. Завдання (навчальні цілі) – опанування здобувачами ступеня магістра основних концепцій здійснення інформаційно-аналітичної діяльності у міжнародних відносинах, оволодіння методологією сучасної інформаційно-аналітичної діяльності, а також отримання практичних знань щодо організації та функціонування міжнародних і українських інформаційно-аналітичних структур, що у подальшому дозволить здобувачам самостійно здійснювати складні наукові розробки.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньо-наукової програми «Регіональні студії» спеціальності 291 – міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії, зокрема:

ЗК 1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 3. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 6. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

СК 2. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо здійснення міжнародної та зовнішньополітичної діяльності.

СК 3. Здатність аргументувати вибір шляхів вирішення завдань професійного характеру у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, критично оцінювати отримані результати та обґрунтовувати прийняті рішення.

СК 4. Здатність аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні, регіональні та суспільні відносини, політичні та суспільні системи.

СК 5. Здатність аналізувати та прогнозувати міжнародні відносини у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК 7. Здатність здійснювати прикладні аналітичні дослідження проблем міжнародних відносин, світової та регіональної політики, суспільних комунікацій, регіональних студій, професійно готувати аналітичні матеріали та довідки.

СК 11. Здатність здійснювати дослідження та / або запроваджувати інновації у галузі міжнародних відносин, зовнішньої політики, міжнародної та регіональної політики, суспільних комунікацій та регіональних студій.

СК 12. Здатність будувати і досліджувати моделі процесів у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій.

СК 14. Здатність застосовувати кумулятивні знання, наукові досягнення, інформаційні технології при здійсненні досліджень у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій.

СК 16. Здатність використовувати іноземні мови на професійному рівні, виконувати усний та письмовий переклад із фахової тематики міжнародних відносин та міжнародного регіонознавства.

5. Результати навчання за дисципліною:

Код	Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація 4. автономність та відповідальність)	Форми та методи викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Знати та володіти теоретичними знаннями про:				
1.1	особливості здійснення інформаційно-аналітичної роботи у галузі міжнародних відносин	лекція, семінар, самостійна робота	усна відповідь, МКР	10%
1.2	методологічні аспекти проведення інформаційно-аналітичної роботи на державному та недержавному рівнях	семінар	усна доповідь, МКР	10%
1.3	специфіку організації інформаційно-аналітичних досліджень	семінар	усна відповідь, МКР	10%
1.4	аспекти інформаційно-аналітичної роботи в закордонних установах	семінар	МКР	10%
Вміти:				
2.1	практично застосовувати знання у процесі розробки аналітичних моделей міжнародних відносин	семінар, самостійна робота	усна доповідь, перевірка самостійних робіт	15%
2.2	практично використовувати знання у процесі аналітико-синтетичної обробки первинної інформації		МКР, перевірка самостійних робіт	10%
2.3	практично застосовувати знання у процесі підготовки інформаційно-аналітичних документів		МКР, перевірка самостійних робіт	10%
Отримати базові комунікативні навички:				
3.1	оволодіти навичками брати участь у дискусіях, концентруватися на головних складових досліджуваного питання	семінар	усна доповідь	5%
3.2	оволодіти навичками використовувати результати проведених досліджень для досягнення цілей власної наукової роботи	семінар, самостійна робота	усна доповідь, перевірка самостійних робіт	10%
Демонструвати відповідальність і автономію:				
4.1	знаходити необхідну інформацію з різних джерел, упорядковувати її, оцінювати її достовірність, пояснювати значущість, приймати обґрунтовані рішення	самостійна робота	перевірка самостійних робіт	10%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)									
	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2	4.1
ПРН 3. Застосовувати сучасні наукові підходи, методології та методики для дослідження проблем міжнародних відносин, зовнішньої політики, міжнародного регіонознавства.	+	+	+	+				+	+	+
ПРН 4. Аналізувати та оцінювати проблеми міжнародної, регіональної та національної безпеки, міжнародні та інтернаціоналізовані конфлікти, підходи, способи та механізми забезпечення безпеки у міжнародному просторі та у зовнішній політиці держав.					+	+	+			
ПРН 10. Організувати та проводити самостійні дослідження проблем міжнародних відносин та міжнародного регіонознавства із використанням сучасних наукових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів; збирати та аналізувати необхідну інформацію, аргументувати висновки, презентувати результати.	+	+	+	+	+	+	+			+
ПРН 20. Формулювати задачі моделювання, створювати і досліджувати моделі об'єктів і процесів міжнародних відносин, зовнішньої політики та регіоналізації, визначаючи їх потенційний та практичний вплив на регіональному і глобальному рівнях.					+				+	
ПРН 23. Планувати і проводити навчальні заняття зі спеціальних дисциплін, розробляти їх методичне забезпечення.								+	+	+

7. Схема формування оцінки.

Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, що складає 40% від загальної оцінки та **оцінювання практичної підготовки** – результати навчання (**вміння 2.1-2.3**); (**комунікація 3.1, 3.2**); (**автономність та відповідальність 4.1**), що складає 60% загальної оцінки.

Семестрову кількість балів формують бали, отримані здобувачем у процесі засвоєння матеріалу дисципліни та виконання самостійної роботи.

7.1. Форми оцінювання:

- семестрове оцінювання:

	Min.	Max.
Усна відповідь	„4” x 6 = 24	„8” x 6 = 48
Модульна контрольна робота 1	11	15
Модульна контрольна робота 2	10	14
Самостійна робота	15	23
Всього:	60	100

Контрольна робота передбачає тестові завдання (60% оцінки за роботу) та відкриті питання (40% оцінки).

Самостійна робота виконується командою у складі 2-3 студентів. Результати роботи з відповідної теми презентуються на семінарському занятті. Кінцевий варіант роботи у вигляді презентації може бути оформлений після заняття, на якому її було презентовано.

- **підсумкове оцінювання у формі заліку:**

залік виставляється за результатами роботи студента впродовж семестру. При отриманні підсумкової кількості балів від 60 та вище студенту виставляється «Зараховано».

7.2 Організація оцінювання:

1. Усна відповідь:

8 балів – повна, концептуальна, послідовна, з використанням основної і додаткової літератури, з визначенням категорій і понять, з відповіддю на додаткові і уточнюючі запитання, із заглибленням у сучасний інтелектуальний і соціокультурний контекст, з креативним використанням загальних соціально-гуманітарних знань;

6 балів – достатня, концептуальна, послідовна, з визначенням категорій і понять, з використанням основної літератури, з відповіддю на уточнюючі запитання, із розумінням проблеми у зрізі власної життєдіяльності;

4-5 балів – неповна, фрагментарне розкриття проблеми, з частковим використанням основної літератури, артикуляція відповіді поза концептуальним контекстом, містить суттєві неточності, апелює до інформації з не ідентифікованих І-net джерел, а не до елементів знання чи досвіду;

2. Доповнення / дискусія:

4 бали – доповнення змістовне, ґрунтовне, конструктивно доповнює обговорення теми;

3 бали – доповнення змістовне;

2 бали – доповнення містить інформацію, що суттєво не розширює дискусію.

3. Індивідуальна самостійна робота:

23 бали – вибрана праця характеризує сучасний інтелектуальний дискурс і відповідає сфері практичної філософії, робота носить самостійний характер, містить авторську аналітику і узагальнення, прямі і непрямі цитування з посиланнями на основне джерело, включає в себе визначення понять і категорій, містить розв'язані всі завдання практикуму, має диференційований текст;

19-20 балів – вибрана праця відповідає сфері дослідження, демонструє занадто академічну мову, містить аналітику і узагальнення, має неінформативні посилання, є наявні визначення понять та категорій, у роботі розв'язані ключові завдання практикуму; має диференційований текст;

17-18 балів – вибрана праця відповідає сфері суспільствознавчих і гуманітарних знань, має описовий характер, містить поняття і категорії без визначень, має граматично не вчитаний текст, містить не розв'язані завдання практикуму, має диференційований текст;

15-16 балів – вибрана праця відповідає сфері гуманітарних знань, має загальний реферативний характер, демонструє несамотійність у розв'язанні завдань, текст не диференційований і не відповідає структурі завдань практикуму.

7.3. Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно з можливістю повторного складання / Fail	35-59
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни / Fail	0-34

8. Структура навчальної дисципліни

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва лекції	Кількість годин		
		Лекції	Семінари	Самостійна робота
<i>Змістовий модуль 1</i>				
1.	Тема 1. Основні положення інформаційно-аналітичної роботи у галузі міжнародних відносин	2		8
2.	Тема 2. Методологічні аспекти інформаційно-аналітичної роботи	2		8
3.	Тема 3. Організація інформаційно-аналітичних досліджень	2	2	7
4.	Тема 4. Методика формування інформаційної бази дослідження	2	2	8
	<i>Модульна контрольна робота 1</i>			
<i>Змістовий модуль 2</i>				
5.	Тема 5. Методика розробки аналітичних прогнозів у галузі міжнародних відносин	4	2	7
6.	Тема 6. Методи аналітико-синтетичної обробки первинної інформації	2	2	7
7.	Тема 7. Підготовка різних видів інформаційно-аналітичних документів	2	2	8
8.	Тема 8. Інформаційно-аналітична робота в закордонних установах	2	2	7
	<i>Модульна контрольна робота 2</i>			
	ВСЬОГО	18	12	60

Загальний обсяг – 90 год., у тому числі:

Лекцій – 18 год.

Семінарів – 12 год.

Самостійної роботи – 60 год.

ТЕМИ ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРІВ

Змістовий модуль 1

Тема 1. Основні положення інформаційно-аналітичної роботи в галузі міжнародних відносин

Лекція 1. Основні положення інформаційно-аналітичної роботи в галузі міжнародних відносин (2 год.)

Поняття, завдання, цілі, функції та рівні інформаційно-аналітичної роботи. Вивідна (аналітична) інформація як результат інформаційно-аналітичної роботи. Критерії оцінки вивідної інформації, її значення для вироблення висновків, рекомендацій і використання. Об'єкт і предмет інформаційно-аналітичної роботи. Проблема. Стандартні і проблемні ситуації. Інформаційна ситуація як відображення проблемної ситуації. Міжнародні ситуації та їх конфліктологічний аспект (факт, явище, подія), їх ознаки і показники. Джерела міжнародної інформації. Процес інформаційно-аналітичної роботи і його основні стадії. Засоби інформаційно-аналітичної роботи. Використання автоматизованих банків даних

(АБД), інформаційних мереж і комунікацій. Автоматизоване робоче місце аналітика (АРМ). Проблемно-орієнтовані системи. Експертні системи.

Завдання для самостійної роботи:

1. Проаналізувати джерела міжнародної інформації у добу глобалізації.
2. Визначити принципи використання автоматизованих банків даних (АБД), інформаційних мереж і комунікацій у зовнішній політиці держав.

Тема 2. Методологічні аспекти інформаційно-аналітичної роботи

Лекція 2. Методологічні аспекти інформаційно-аналітичної роботи (2 год.)

Рівні методології. Роль діалектичної логіки (гносеології), формальної логіки, кібернетики, політології, соціології у формуванні методології інформаційно-аналітичної роботи в міжнародних відносинах. Принципи і методи дослідження міжнародної інформації. Значення системного підходу при проведенні інформаційно-аналітичних досліджень. Співвідношення методології і методики. Характеристика комплексних методів досліджень (моделювання, екстраполяція, розпізнавання образів, прогальний аналіз, методи експертних оцінок, «мозкового штурму», метод Дельфі).

Завдання для самостійної роботи:

1. Виокремити принципи і методи дослідження міжнародної інформації під час формування зовнішньополітичної стратегії держави.
2. Метод зовнішньополітичного моделювання: переваги й недоліки.

Тема 3. Організація інформаційно-аналітичних досліджень

Лекція 3. Організація інформаційно-аналітичних досліджень (2 год.)

Поняття, види, форми і завдання інформаційно-аналітичних досліджень. Підстави для проведення досліджень, характер і особливості інформаційних потреб. Стратегія аналітичної роботи (головні принципи). Етапи інформаційно-аналітичних досліджень, їхня пряма та зворотна послідовність. Визначення і осмислення проблеми і проблемної ситуації. Формулювання мети і завдань дослідження. Розробка гіпотез, вибір моделей. Розробка програми, робочого плану і інструментарію дослідження. Стадії творчого мислення, їхнє співвідношення з етапами інформаційної роботи. Основи обробки вхідних інформаційних потоків та видачі аналітичної продукції. Оцінка надійності та достовірності інформації. Уточнення інформації. Верифікація інформації. Технологічні аспекти інформаційно-аналітичних досліджень. Особливості організації інформаційного моніторингу ситуації. Принцип підготовки та викладення аналітичного документу. Структура аналітичних документів.

Семінарське заняття 1. Поняття й організація інформаційно-аналітичних досліджень (2 год.)

1. Поняття, види, форми і завдання інформаційно-аналітичних досліджень.
2. Розробка гіпотез, вибір моделей.
3. Верифікація інформації.
4. Особливості організації інформаційного моніторингу ситуації.

Завдання для самостійної роботи:

1. Проаналізувати особливості організації інформаційного моніторингу ситуації у період кризи або воєнного стану.
2. Проаналізувати ключові етапи інформаційно-аналітичних досліджень у контексті побудови конкретного виду дослідження (за вибором студента).

Тема 4. Методика формування інформаційної бази дослідження

Лекція 4. Методика формування інформаційної бази дослідження (2 год.)

Відбір інформації. Критерії відбору емпіричних даних. Оцінка інформації та її критерії. Класифікація і систематизація інформації. Методи формування інформаційної бази досліджень, структура банків даних. Види та форми прогнозування. Фактори, що обумовлюють точність аналітичних оцінок та прогнозів. Альтернативність прогнозів та сценаріїв. Співставлення з розробленою моделлю. Перевірка гіпотез. Логічне перетворення і узагальнення інформації.

Семінарське заняття 2. Методологічні аспекти інформаційно-аналітичної роботи (2 год.)

1. Системний підхід до проведення інформаційно-аналітичної роботи.
2. Комплексний підхід до проведення інформаційно-аналітичної роботи.
3. Моделювання в інформаційно-аналітичній роботі.

Завдання для самостійної роботи:

1. Визначити критерії відбору емпіричних даних для підготовки аналізу зовнішньої політики держави (на вибір).
2. Класифікувати інформацію, необхідну для аналізу зовнішньої політики держави (на вибір), за обраними критеріями, пояснивши логіку й доцільність такого вибору.

Змістовий модуль 2

Тема 5. Методика розробки аналітичних прогнозів в галузі міжнародних відносин

Лекція 5-6. Методика розробки аналітичних прогнозів в галузі міжнародних відносин (4 год.)

Форми аналітичних прогнозів. Постановка проблеми. Припущення. Термінологія. Історичний аналіз. Аналіз особливостей групового і національного характеру, політичної еліти, контр-еліти. Аналіз існуючого стану і політичної обстановки. Урахування сприятливих і несприятливих факторів. Визначення вирішального фактору. Альтернативні прогнози. Фактори ризику в роботі аналітика при складанні прогнозу. Моніторинг, аналіз міжнародних відносин, дослідження актуальних проблем. Критерії оцінки аналітичної інформації: корисність, повнота, точність, своєчасність, достовірність, ясність викладення, переконливість. Суб'єкт, об'єкт, предмет, процес і засоби інформаційно-аналітичної роботи в міжнародних відносинах. Ситуація як предмет інформаційно-аналітичної діяльності. Стандартні та проблемні ситуації. Засоби вирішення проблеми та проблемних ситуацій.

Семінарське заняття 3. Основні положення та зміст інформаційно-аналітичної роботи у галузі міжнародних відносин (2 год.)

1. Поняття, завдання, цілі, функції та рівні інформаційно-аналітичної роботи.
2. Зміст інформаційно-аналітичної роботи.
3. Процес інформаційно-аналітичної роботи і його основні стадії.
4. Засоби інформаційно-аналітичної роботи.

Завдання для самостійної роботи:

1. Проаналізувати значення історичного аналізу документів і подій для ведення інформаційно-аналітичної роботи.
2. Визначити засоби інформаційно-аналітичної роботи, котрими може користуватися аналітик у добу глобалізації, у період кризи чи військових дій.

Тема 6. Методи аналітико-синтетичної обробки первинної інформації

Лекція 7. Методи аналітико-синтетичної обробки первинної інформації (2 год.)

Аналітико-синтетична обробка документів як відображення загальних закономірностей розумового процесу. Загальнонаукові методи в процесах аналітико-синтетичної обробки документів: аналіз, синтез, узагальнення, абстрагування тощо. Інформаційний аналіз. Основні етапи підготовки інформаційних документів. Джерела виявлення інформації. Документальні та фактографічні джерела інформації. Класифікація документів. Основні вимоги до джерел інформації. Нетрадиційні джерела Інформації. Неопубліковані матеріали як джерело інформації. Канали отримання міжнародної інформації. Регламент інформаційного пошуку: іменний, посилковий, семантичний, ситуаційний методи. Методи пошуку документальної та фактографічної інформації. Способи перевірки надійності та достовірності інформації. Контент-аналіз як формалізований метод аналізу документів. Основні характеристики та принципи контент-аналізу. Види контент-аналізу: пошуковий, контрольний, структурний. Предмет, категорії, одиниці дослідження при контент-аналізі документів, інтерпретація результатів контент-аналізу.

Семінарське заняття 4. Методика формування інформаційної бази дослідження (2 год.)

1. Види, форми і завдання інформаційно-аналітичних досліджень.
2. Етапи інформаційно-аналітичної роботи.
3. Оцінка надійності та достовірності інформації.
4. Організація інформаційного моніторингу проблемної ситуації.

Завдання для самостійної роботи:

1. Проаналізувати наявні методи пошуку документальної та фактографічної інформації щодо зовнішньої політики держави.
2. Проаналізувати основні вимоги до джерел інформації у добу глобалізації.

Тема 7. Підготовка різних видів інформаційно-аналітичних документів

Лекція 8. Підготовка різних видів інформаційно-аналітичних документів (2 год.)

Основні вимоги до процесу реферування. Основні етапи реферування. Методи аналітико-синтетичної обробки документів, що використовуються в процесі реферування. Методи викладу інформації у рефераті. Абстрагування. Особливості підготовки рефератів в галузі міжнародних відносин. Оцінюючі елементи у рефераті з міжнародних відносин. Огляд як документ, створений шляхом логічної переробки документальної інформації. Специфічні риси огляду. Основні вимоги до огляду. Структура огляду. Довідковий апарат огляду. Основні етапи підготовки огляду та процеси аналітико-синтетичної обробки документів. Жанрові модифікації огляду. Підготовка звітів про діяльність. Підготовка інформаційного релізу. Інформаційний реліз та його завдання. Особливості інформаційного релізу, присвяченого певній особі. Особливості інформаційного релізу, присвяченого певній події. Оглядове видання, дайджест, експрес-інформація. Довідка як інформаційний документ та особливості її підготовки. Види довідок. Методика виконання довідки. Особливості підготовки письмових оглядових та інформаційних довідок.

Семінарське заняття 5. Підготовка окремих видів інформаційних документів (2 год.)

1. Методи аналітико-синтетичної обробки первинної інформації.
2. Класифікація документів.
3. Джерела виявлення інформації.
4. Інформаційний пошук.
5. Контент-аналіз як метод аналізу змісту документів.

Завдання для самостійної роботи:

Проаналізуйте одне з питань у формі письмового повідомлення (на вибір):

1. Форми аналітичних прогнозів.
2. Методи формування інформаційної бази.
3. Класифікація і систематизація міжнародної інформації. Відбір інформації.
4. Висновки в аналітичних прогнозах.
5. Чинники ризику в роботі аналітика.

Тема 8. Інформаційно-аналітична робота в закордонних установах

Лекція 9. Інформаційно-аналітична робота в закордонних установах (2 год.)

Основи; організації державної роботи по збиранню та аналізу зовнішньополітичної інформації. Основні джерела інформації, які використовують співробітники закордонних представництв. Головні умови до поширення зовнішньополітичної інформації. Дезінформація, направлена інформація. Кулуарна дипломатія як спосіб збирання інформації. Дипломатичні документи. Види інформаційних документів, які готуються у посольствах, генеральних консульствах та торговельних представництвах.

Семінарське заняття 6. Інформаційно-аналітична робота у закордонних установах (2 год.)

1. Специфіка отримання інформації за кордоном.
2. Дипломатичні документи.
3. Специфіка інформаційно-аналітичної роботи у посольствах, консульствах та місіях.

Завдання для самостійної роботи:

1. Проаналізувати значення кулуарної дипломатії як способу збирання інформації державою (на вибір).
2. Проаналізувати положення дипломатичних документів, що містять первинну інформацію для ведення аналітичної роботи в зовнішній політиці держави.

Рекомендована література:

Основна:

1. Гондюл В. Основи міжнародних інформаційних відносин. Матеріали до навчальної дисципліни: електронний варіант. – К.: ІМВ, 2002.
2. Демидов В. Информационно-аналитическая работа. – Новосибирск, 2009.
3. Зовнішньополітичні комунікативні технології. Підручник. – К.: «Центр вільної преси», 2016. (серед інших: Піпченко Н., Белоусова Н., Кучмій О., Запорожець О., Фролова О.).
4. Інформаційно-аналітичне забезпечення зовнішньополітичних інтересів України. – К.: ІМВ, 2009.
5. Ли В. Теория международного прогнозирования. Учебное пособие. – М., 2009.
6. Макаренко Є. Міжнародні інформаційні відносини. – К.: «Наша культура і наука», 2006.
7. Макаренко Є., Рижков М. та ін. Стратегічне партнерство в міжнародних відносинах. Колективна монографія. – К.: «ВАДЕКС», 2018.
8. Макаренко Є., Рижков М. та ін.. Комунікативні тренди міжнародних відносин. Колективна монографія. – К.: «Центр вільної преси», 2016.
9. Макаренко Є., Рижков М., Ожеван М. та ін. Аналітика, експертиза, прогнозування. – К., «Наша культура і наука», 2003.
10. Міжнародна інформація: терміни і коментарі. Навчальний посібник// Макаренко Є., Рижков М., Кучмій О., Фролова О. – К.: «Центр вільної преси». – 2017.
11. Міжнародна інформація: терміни і коментарі: Навчальний посібник// Макаренко Є., Рижков М., Кучмій О., Фролова О. – К.: «Центр вільної преси». – 2016.
12. Піпченко Н., Рижков М. Стратегічні комунікації України: євроінтеграційний контекст. – К.: «ВАДЕКС», 2019.

13. Рижков М. Міжнародні комунікації у системі міжнародних відносин// Вступ до університетських студій. Навчальний посібник. /В. Вергун, В. Копійка, М. Рижков. – К.:«ВАДЕКС», 2017.
14. Рижков М., Макаренко Є., Піпченко Н., Белоусова Н., Добржанська О., Кучмій О., Ожеван М. Регіональні стратегії США і Європи: зовнішньополітичний і безпековий вимір. Колективна монографія. – К.: «Центр вільної преси», 2016.
15. Рижков М., Макаренко Є., Погорська І., Піпченко Н. Зовнішня та безпекова політика США: аналітичні дослідження. – К.: «Центр вільної преси», 2016.
16. Українська дипломатична енциклопедія. – Т.1 і т.2. – К., 2004.

Додаткова:

17. Акофф Р. Искусство решения проблем: Пер. с англ. – М., 2006.
18. Алмонд Г., Пауэля Дж., Стром К. Сравнительная политология сегодня. – М., 2008.
19. Аналитический метод в исследовании международных отношений. – М., 2005.
20. Арон Р. Мир і війна між націями. – К., 2000.
21. Асиметрія міжнародних відносин. – К., 2005.
22. Бжезинский З. Великая шахматная доска. – М., 2005.
23. Браэн Гогвуд., Луіс Ган. Аналіз політики для реального світу. – К., 2007.
24. Гайдуков Л., Кремень В., Губерський Л. та ін. Міжнародні відносини і зовнішня політика. – К., 2001.
25. Геополітика: Популярная энциклопедия. – М., 2002.
26. Гондюл В., Рижков М., Андреева О. Вступ до спеціальності «Міжнародна інформація». – К., 2009.
27. Гондюл В., Рижков Н. Информационно-аналитично осигуряване на международните отношение. – К., «София», 2004.
28. Гончаренко А. Прогнозирование и политика. – К., 2008.
29. Даллес А. Искусство разведки. – М., 2005.
30. Демидов В. Информационно-аналитическая работа: Учебное пособие. – Новосибирск, 2009.
31. Дугин А. Философия политики. – М., 2008.
32. Иванов В. Контент-анализ. – К., 2006.
33. Иванов Р. Организация и методика информационной работы. – М., 2007.
34. Леонов Н. Информационно-аналитическая работа в загранучреждениях. – М., 2008.
35. Леслі А. Пал. Аналіз державної політики. – К., 1997.
36. Линдсей П., Норман Д. Переработка информации у человека. Пер. с англ. – М., 2007.
37. Матвієнко В. Прогностика. – К., 2008.
38. Плэтт В. Информационная работа стратегической разведки. Основные принципы. / Пер. с англ. – М., 2007.
39. Теорія і практика політичного аналізу. – К., 2008.

Питання для контролю:

1. Інформаційні процеси: створення, збирання, зберігання, пошук, перетворення інформації.
2. Роль інформації в світі.
3. Інформація і її роль у системі державного управління.
4. Сучасне інформаційне суспільство. Основні риси та особливості.
5. Типологія і видові відмінності інформації в сучасному світі – спрямована інформація, доведена інформація, дезінформація та ін.
6. Глобалізація інформаційної діяльності.
7. Визначення поняття «інформаційно-аналітична робота».
8. Принципи інформаційно-аналітичної роботи.
9. Етичні принципи ведення інформаційно-аналітичної діяльності.
10. Завдання інформаційно-аналітичної роботи.

11. Зміст інформаційно-аналітичної роботи. Планування ІАР.
12. Оцінка потреби в інформації, визначення пріоритетів і ресурсних обмежень, постановка задачі, реалізація, контроль виконання.
13. Інформаційно-документаційне обслуговування зовнішньої політики.
14. Методи обробки інформації, що застосовуються в зовнішньополітичній діяльності.
15. Питання організації інформаційно-аналітичної діяльності та роботи служби безпеки.
16. Документування інформації як спосіб її збереження і передачі в часі і просторі.
17. Інформаційні процеси: створення, збирання, зберігання, пошук, перетворення інформації.
18. Об'єкти і суб'єкти інформаційно-аналітичної роботи в зовнішньополітичній діяльності.
19. Напрями ІАР щодо забезпечення безпеки держави.
20. Питання організації інформаційно-аналітичної діяльності.
21. Технологія ІАР.
22. Джерела надходження інформації в ІАР та робота з ними.
23. Критерії оцінки інформаційного матеріалу.
24. Етапи та процес ІАР.
25. Сучасний інформаційно-аналітичний ринок.
26. Аналіз зібраних матеріалів: основні рівні та стадії.
27. Аналогія як метод ІАР.
28. Організація довідково-інформаційної діяльності.
29. Методи вивчення документальних джерел.
30. Фіксування інформації у зовнішньополітичній діяльності.
31. Техніка вивчення документів (історичний, літературний, психологічний, юридичний, соціологічний, лінгвістичний методи).
32. Контентний аналіз.
33. Способи оцінки інформації.
34. Головні носії перспективних матеріалів.
35. Технічні засоби передачі та обробки інформації.
36. Безпека інформаційно-аналітичної роботи.
37. Інформаційна безпека держави.
38. Елементи системи безпеки держави (зовнішня, внутрішня, локальна).
39. Основні методи обробки інформаційних потоків.
40. Специфіка аналітичної роботи у закордонних установах.
41. Особливості підготовки аналітичних матеріалів для урядових установ.
42. Особливості підготовки аналітичних матеріалів для науково-дослідних інститутів.
43. Основні методи прогнозування.
44. Особливості використання методу сценаріїв.
45. Визначення ефективності методу сценаріїв.
46. Роль інформації в світі. Сучасне інформаційне суспільство. Основні риси і особливості.
47. Глобалізація інформаційної діяльності. Глобальна експансія ЗМІ.
48. Роль медіа в створенні інформаційних приводів у зовнішньополітичній діяльності.
49. Основні жанри публікацій з міжнародної тематики в пресі, на телебаченні і радіо, в мережі «Інтернет».
50. Місце інформаційно-аналітичної роботи в структурі дипломатичної діяльності.
51. Інформаційно-аналітичний напрям діяльності Міністерства закордонних справ України.
52. Портал Міністерства закордонних справ України.
53. Інформаційно-довідкове внутрішньовідомче листування: класифікація, зміст і основні вимоги до його розробки.
54. Вимоги, що пред'являються до дипломатичної інформації.
55. Критерії верифікації інформації у галузі міжнародних відносин.
56. Сайти з міжнародних відносин, офіційні сайти МЗС, урядів тощо.
57. Сайти дослідних інститутів і експертних центрів. Інформаційно-аналітичні портали.
58. Архіви зовнішньої політики.
59. Експертне співтовариство і його роль у сучасних міжнародних відносинах і реалізації зовнішньої політики держав. Експертні центри США, Європи, РФ.

60. Інформаційна роль і функції *think tanks* в області міжнародних відносин і зовнішньої політики. Основні огляди і каталоги *think tanks*.
61. Наукові мережі і академічні асоціації в галузі політології та міжнародних відносин. Інформаційний потенціал академічної спільноти.
62. Міжнародне співробітництво в галузі засобів масової інформації: двосторонні міждержавні договори; багатосторонні договори.
63. Участь міжнародних організацій в регулюванні міжнародного обміну інформацією.
64. ООН: завдання та основні напрями діяльності у сфері міжнародного обміну інформацією.
65. Основні права і свободи в інформаційній сфері, підстави їх обмеження. Критерії обмежень свободи слова в міжнародному праві.
66. Основні загрози в сфері інформаційної безпеки.
67. Культурна і гуманітарна складова сучасних міжнародних відносин. Інформаційно-культурні центри за кордоном.
68. Внесок ЗМІ в розвиток народної дипломатії.
69. Роль ЗМІ у підвищенні мотивації ділових кіл різних країн.
70. Сучасні аспекти підготовки міжнародних аналітиків. Вимоги до професійних якостей міжнародний аналітиків.